

Табела 5.2. Спецификација предмета Етнологија балканских друштава

Студијски програм : Основне академске студије етнологије-антропологије			
Назив предмета: Етнологија балканских друштава			
Наставник/наставници: Проф. Иван Ковачевић и Доц. др. Владимира Илић			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 6.00			
Услов: Не постоје предуслови за слушање овог предмета			
Циљ предмета Рад са студентима у оквиру предмета има два основна циља. На првом месту, студентима се омогућује да усвоје елементарни фонд информација о друштвеним склоповима, процесима, институцијама, облицима понашања, вредностима, нормама и идентитетима који су у различитим временским периодима карактерисали проучавани регион. На другом месту, студенти се навикавају да елементе сопствене културе посматрају у ширем контексту и да их пореде са онима који постоје у околним, као и другим европским друштвима. На тај начин, помаже им се да умање своју разумљиву склоност ка егзотизовању и есенцијализовању свога “завичаја”.			
Исход предмета Исход заједничког рада је да се код студената развије осећај за историјску појаву као што су културе и цивилизације, као и спремност да друштвене склопове посматрају као сложене последице дуготрајног садејства више разнородних фактора. Свесно се, дакле, смањује толеранција према различитим врстама редукционистичких и механицистичких тумачења. Најзад, се студенти навикавају да научне проблеме постављају у интердисциплинарни оквир, водећи рачуна пре о изгледима за њихово ваљано решавање, него о чувању граница између научних области.			
Садржај предмета - Теоријска настава У оквиру предавања представља се друштвена структура балканских земаља, и указује на погодности које таквом прегнућу нуде приступи развијени у оквиру историјске етнологије, односно антропологије, социологије и историје. Студентима се презентују информације о главним друштвеним институцијама (село, катун, племе, задруга, занатство, трговина, чиновништво, хајдучија, зеленаштво) које су се на просторима Србије, бивше Југославије и Балканског полуострва развијале кроз сталну интеракцију локалних сеоских заједница и регионалних, односно глобалних политичких (феудалне државе, империје, поредак националних држава) и економских система (системи редистрибуције и тржишта). Посебна пажња посвећује се последицама распада аутохтоних феудалних држава и њихове интеграције у Отоманску, односно Хабзбуршку империју У следећем блоку указује се на посебности у развоју градске културе 19. и 20 века на Балкану, нарочито у области свакодневног живота и друштвених односа. И последицама сложених процеса економске, политичке и друштвене модернизације које су уочљиве у областима културе и менталитета. Посебна пажња посвећује се променама у области социо-економске сфере у периодима социјализма и транзиције где се уз праћење промена у друштвеној стратификацији са фокусом на обнављање предузетништва и стварање нових елита, обнављање гастарбајтера и бујање атернативних облика економије.			
Литература Inaldžik, Halil (1974) <i>Osmansko carsvo</i> . Beograd: Srpska književna zadruga 147-160. Tričković Radmila (1970) Čitlučenje u Beogradskom pašaluku. <i>ЗФФ</i> . 11(1). 525-549. Stavrianos, Lefte S. (2005) <i>Balkan posle 1453. godine</i> , Beograd: Equilibrium. 3-17, 81-93, 94-111. Đurđev, Branislav (1965-1966) Postanak brdskih, crnogorskih i hercegovačkih plemena. <i>Zg. Čas.</i> XIX-XX. 187-195. Ковачевић, Иван (1978) <i>Научно дело Сретена Вукосављевића</i> . Пријеполје: РУ “С.Вукосављевић”. 89-102. Filipović, Milenko (1963) <i>Struktura i organizacija srednjovek. katuna. Simp. o srednjovek. katunu</i> . Sarajevo. 45-120 Миљковић Катих, Бојана, <i>Пољопривреда Кнежевине Србије: (1834-1867)</i> , Beograd: Istorijski institut. 23-103. Novaković, Stojan. (1965) <i>Selo</i> . Beograd: Srpska književna zadruga. 88-173. Filipović, Milenko (1991) <i>Čovek među ljudima</i> . Beograd: Srpska književna zadruga. 3-17. Vuletić Aleksandra (2002) <i>Porodica u Srbiji sredinom XIX veka</i> , Бгд.: Ist. institut, Služb. glasnik. 29-102 i 129-139. Milićević Jovan (1980) Hajduci uoči prvog srpskog ustanka. <i>Istorijski glasnik</i> 1-2. 79-86. Пантелић, Никола (2019) <i>Хајдучија у Србији</i> . Београд: Служб. Гласн.. 55-111. Недељковић, Саша. (2006) Организовани криминалитет као вишезначна поткултура. <i>ГЕМ</i> . 70. 235-269. Ерс, Жак (2019) <i>Рађање капитализма у средњем веку. Мењачи, зеленаши и велики финансијери</i> . С. Карловци Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 81-84; 114-124 и 144-157. Јовановић, Слободан (1923) <i>Друга влада Милоша и Михаила (1858-1868)</i> . Бгд: Геца Кон. 68-75 и 183-184. Антонић, Олга (1976) Зеленаштво у округу Шабачком у другој половини XIX века, <i>ГИА</i> 13. 286-287, 299, 302. Mijlković-Katić Bojana (2002) <i>Struktura gradskog stanovništva Srbije</i> . Bgd. Ist. inst. Služ. Glas. 85-189- Petrović, Ljubomir (2008) <i>Jugoslovensko društvo između dva svetska rata, Istorija XX veka</i> , 2. 23-44. Rot, Klaus. (2000) <i>Slike u glavama. Ogleđi o narodnoj kulturi u jugoistočnoj Evropi</i> . XX vek, Beograd. 214-238. Mrkšić, Danilo (1986) Podela rada i stratifikacija jugoslovenskog društva, <i>Revija za sociologiju</i> . 16 (1-4). 3-17. Antonijević Dragana (2013) <i>Stranac ovde stranac tamo</i> . Bgd: Odeljenje za etn. i antrop. Filozof. fak. i SGC. 53-81. Ковачевић, Иван (2012) <i>Транзиционе легенде и панике</i> . Бгд: Одељење за етн. и антроп. Филоз. фак. 81-100. Duda, Igor (2005) <i>U potrazi za blagostanjem</i> . Zagreb: Srednja Europa. 57-71. Duda, Igor (2005) <i>Pronađeno blagostanje</i> . Zagreb: Srednja Europa. 17-83. Малешевић, Мирослава (2012) Испушења социјалистичког раја, <i>ГЕИСАНУ</i> , 60(2). 107-121. Lazić, Mladen (2011) <i>Čekajući kapitalizam</i> . Beograd: Služb. Glasn.. 62-80; 99-127; 161-170; Novaković, Nada (2006) <i>Nastanak nove preduzetničke elite u Srbiji, Srpska politička misao</i> 16(1-2) 129-152. Ковачевић, Иван (2007) <i>Антропологија транзиције</i> . Бгд: Одељење за етн. и антроп. Филоз. фак. 11-50. Matić, Miloš (2007) <i>Privatno preduzetništvo u Savremenoj Srbiji. Antropologija</i> . 86-96. Žikić, Bojan (2007) <i>Ljudi (koji nisu sasvim) kao mi. U Ribih, Vladimir (ur.) Antropologija postsocijalizma</i> . Bgd: Odeljenje za etn. i antrop. Filozof. fak 52-74. Ердеи, Илдико. (2005) <i>Богатство у транзицији</i> . У: Ковач, Сенка (ур.). <i>Проблеми културног идентитета становништва савремене Србије</i> . Бгд: Одељење за етн. и антроп. Филоз. фак. 205-228. Vučinić-Nešković, Vesna (2010) <i>Intercultural experiences of Hauzmajstor. Ethnologia Balkanica</i> , 14. 265-292. Naumović, Slobodan. (2006) <i>On the heaviness of feathers? EAP</i> 1(1) 103-124. Ковачевић, Иван (2007) <i>Сремски берберин у временима промена</i> . <i>EAP</i> . 2(1) 11-28. Zarić, Miloš (2019) <i>Предузетништво и транзиција у Србији у огледалу медија</i> . <i>Antropologija</i> 19(1) 169-198.			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава: 2 + 2	Практична настава:
Методe извођења наставе: Предавања, вежбе, семинари, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		испит писмени или усмени	50
практична настава			
колоквијум-и		.....	
семинар-и	50		
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....			
*максимална дужна 2 странице А4 формата			

